

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 7573/2023 din data de 19.05.2023

Biroul permanent al Senatului

L. 274. / 22.05.2023

Domnului Mario-Ovidiu OPREA,
Secretar General al Senatului României

Stimate domnule Secretar General,

În legătură cu adresa dumneavoastră nr. XXXV/1752 din 04.04.2023, prin care ați solicitat avizul Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală* (b189/28.03.2023), vă facem cunoscut că aceasta a fost analizată de Comisia nr. 1 reunită - „Legislație și cooperare interinstituțională”, în ședința din data de 16.05.2023.

Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere. În acest sens, au fost avute în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești” din cuprinsul prevederilor anterioare similare ale art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În urma analizei propunerii legislative, Comisia de specialitate a Consiliului a formulat următoarele observații:

1. Referitor la propunerile de modificare și completare a dispozițiilor **art. 202, art. 223 alin. (1) și art. 399 alin. (1) din Codul de procedură penală**, Comisia a apreciat că acestea nu sunt oportune, reglementarea în vigoare răspunzând necesității de asigurare a bunei desfășurări a procesului penal, inclusiv prin luarea de măsuri preventive, cu respectarea în același timp a exigențelor prezumției de nevinovăție.

În acest sens, în ceea ce privește prevederea unui temei suplimentar de luare a măsurilor preventive privative de libertate care să vizeze prevenirea sustragerii de la executarea unei pedepse, pronunțate sau nu încă de către prima instanță, Comisia a

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

apreciat că o asemenea reglementare ar fi de natură să aducă atingere prezumției de nevinovăție a inculpatului.

Prezumția de nevinovăție este prevăzută la nivel constituțional, fiind reglementată în art. 23 alin. (11) din Constituție, potrivit căruia, până la rămânerea definitivă a hotărârilor judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată.

Totodată, și legea procesual penală reglementează prezumția de nevinovăție, în art. 4 din Codul de procedură penală statuându-se că orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă.

În același timp, prezumția de nevinovăție este stipulată și în Convenția europeană a drepturilor omului, unde în art. 6 parag. 2 se evidențiază că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi stabilită legal.

Prezumția de nevinovăție, de care se bucură orice persoană care nu a fost condamnată definitiv, este una dintre cele mai puternice garanții ale demnității și libertății umane, principiul căruia i se subordonează întreaga activitate jurisdicțională.

Prin urmare, posibila sustragere de la executarea unei pedepse neaplicate în mod definitiv de către o instanță de judecată (indiferent dacă procesul penal se află în stadiul anterior sau ulterior pronunțării unei soluții de condamnare de către instanța care soluționează fondul) nu poate constitui *per se* temei pentru luarea unei măsuri preventive.

În plus, procesul deliberativ care ar conduce la luarea unei măsuri preventive în baza acestui temei ar putea reflecta o antepronunțare de către instanța investită cu soluționarea cauzei.

Reglementarea, drept temei juridic pentru a dispune arestarea preventivă, a situației în care „inculpatul a fugit sau s-a ascuns în scopul de a se sustrage de la executarea pedepsei” acreditează, conceptual, ideea că procedura judiciară urmează a se finaliza cu executarea unei pedepse. Or, o astfel de abordare într-o procedură judiciară în care nu a fost încă pronunțată o hotărâre definitivă este, fără îndoială, contrară prezumției de nevinovăție.

Referitor la dispozițiile art. 399 alin. (1) din Codul de procedură penală, Comisia a reamintit că legiuitorul a reglementat expres obligația instanței de a se pronunța cu privire la măsurile preventive în ființă la momentul pronunțării soluției pe fondul cauzei.

Acest lucru în niciun caz nu echivalează însă cu interzicerea corelativă a luării unei măsuri preventive odată cu soluționarea fondului. Cu alte cuvinte, lipsa reglementării în mod expres a dreptului instanței de a lua o măsură preventivă prin hotărâre nu are

semnificația imposibilității dispunerii unei asemenea măsuri, atât timp cât este pusă anterior în discuția părților pentru a le da dreptul să își exercite dreptul la apărare.

În acest context, a impune obligația de a analiza în toate cauzele necesitatea luării unei măsuri preventive odată cu soluționarea fondului, ar fi de natură să îngreuneze și mai mult activitatea jurisdicțională a instanțelor judecătorești și, totodată, ar fi inutilă, în condițiile în care și în raport de cadrul legislativ actual instanțele de judecată, în funcție de circumstanțele fiecărei cauze în parte, pot pune în discuție și pot lua măsuri preventive odată cu pronunțarea pe fondul cauzei.

2. În ceea ce privește propunerea de modificare a dispozițiilor art. 215¹ alin. (8) din Codul de procedură penală, Comisia a apreciat că nu este oportună majorarea de la 5 la 7 ani a perioadei pentru care poate fi menținută măsura controlului judiciar în faza judecății, cu atât mai mult cu cât propunerea formulată nu este fundamentată de o analiză jurisprudențială care să reflecte o asemenea necesitate.

În acest sens, Comisia a avut în vedere că în raport de succesiunea fazelor procesului penal, precum și de majoritatea situațiilor întâlnite în practica judiciară, măsura controlului judiciar menținută maximum 5 ani pe durata judecății vine de obicei în continuarea unei alte perioade în care a fost luată această măsură, care poate fi de maximum 1, respectiv 2 ani în faza de urmărire penală (dispus potrivit art. 215¹ alin. (6) din Codul de procedură penală), care la rândul ei poate veni în continuarea unei alte măsuri preventive, de cele mai multe ori, dacă este cazul, privativă de libertate (cele 2 ultime ipoteze putând fi și alternative).

În asemenea condiții, deși controlul judiciar este o măsură preventivă restrictivă, nu privativă de libertate, astfel cum a reținut și Curtea Constituțională prin Decizia nr. 712 din 4 decembrie 2014, măsura controlului judiciar reprezintă o măsură intruzivă ce poate afecta drepturi și libertăți fundamentale, respectiv libera circulație [art. 215 alin. (2) lit. a), b) din Codul de procedură penală], viața intimă, familială și privată [art. 215 alin. (1) lit. b) și alin. (2) lit. c), d), f), g) din Codul de procedură penală], libertatea întrunirilor [art. 215 alin. (2) lit. h) din Codul de procedură penală], munca și protecția socială a muncii [art. 215 alin. (2) lit. e) din Codul de procedură penală] și libertatea economică [art. 215 alin. (2) lit. k) din Codul de procedură penală], reglementate la art. 25, art. 26, art. 39, art. 41 și, respectiv, art. 45 din Constituție.

Suplimentar, trebuie avut în vedere că dreptul la un proces echitabil recunoscut în art. 6 parag. 1 din Convenția europeană a drepturilor omului implică inclusiv faptul că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale într-un termen rezonabil, termen care

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este gărantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

evident că se analizează de la caz la caz, însă cu atât mai mult acest termen trebuie avut în vedere în cazul subzistenței unei măsuri preventive care aduce ingerințe unora dintre cele mai importante drepturi fundamentale ale persoanei.

Pe de altă parte, majorarea la 7 ani a duratei maxime a controlului judiciar în faza de judecată ar putea primi și semnificația faptului că o asemenea durată pentru un proces, doar în faza judecătii, reprezintă un fapt firesc pentru legiuitor, aspect care nu poate fi acceptat.

Cu deosebită considerație,

Secretar general,
Judecător Andreea Simona UZLĂU

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011